Місячний Економічний Моніторинг України

№9 (143), вересень 2012 року

Резюме

Тема місяця: Росія та СОТ

Політика: Місія МВФ відвідала Україну. Поки що не з'явилось чіткості щодо наступного трансферту позики за угодою стенд-бай.

Реальний сектор: Промислове виробництво скоротилось на 4,8% дпр через нижчий зовнішній попит.

Галузеві новини: Уряд продовжує докладати зусилля щодо зменшення залежності від природного газу, що імпортується з Росії.

Зовнішній сектор: Дефіцит рахунку поточних операцій скоротився до 1,3 млрд дол. США у липні з 1,5 млрд дол. США у червні, оскільки чисті виплати доходів скоротились до 0,3 млрд дол. США у липні.

Фіскальна політика: В січні-липні дефіцит Державного бюджету стрімко зріс до 16,9 млрд грн, тоді як видатки Державного бюджету було недовиконано на 7,6% від плану.

Соціальна політика: За планами уряду у 2013 році 12 млн колишніх вкладників Радянського Сбербанку отримають виплати.

Ринок праці: Зростання заробітної плати продовжило сповільнюватись в липні внаслідок економічного сповільнення.

Монетарна політика: Ліквідність банків залишалась недостатньою в серпні, що відображає невеликі вільні резерви і високі процентні ставки на міжбанківському ринку.

Фінансові ринки: В січні-серпні сукупні державні запозичення зросли на 26,2% дпр до 76,8 млрд грн.

Тема місяця: Росія та СОТ

ВСТУП ДО СОТ ТА НОВИЙ УТИЛІЗАЦІЙНИЙ ЗБІР В РОСІЇ: ЧИ ВОНИ СУМІСНІ?

Вероніка Мовчан

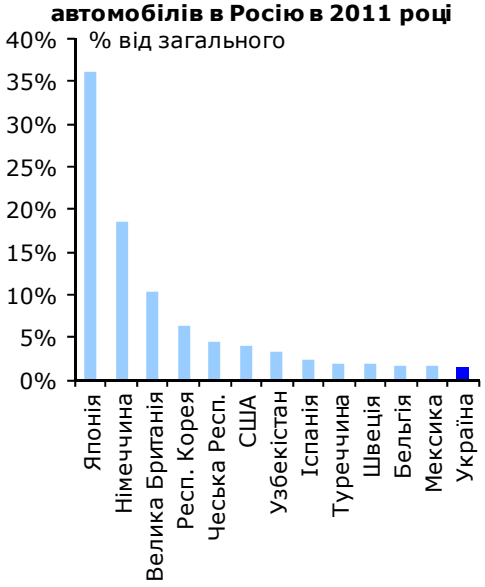
22 серпня СОТ привітала Російську Федерацію в якості своєї 156-ї країни-члена. З моменту приєднання Росія зобов'язалася застосовувати всі положення СОТ в повному обсязі, лише в декількох окремих випадках використавши перехідні періоди. Як очікувалось, вступ Росії до СОТ забезпечить лібералізацію торговельної політики країни, зробить її прозорішою і більш передбачуваною, сприятиме її узгодженню з міжнародними стандартами та практиками. Однак зараз зростає відчуття марності таких сподівань.

1 вересня Російська Федерація запровадила утилізаційний збір по відношенню до транспортних засобів. Це рішення було прийняте російською Думою наприкінці липня у вигляді поправок до Федерального закону «Про відходи виробництва та споживання», майже одночасно з ратифікацією пакету документів про вступ до СОТ. Технічні деталі – ставки збору та процедурні питання – були визначені Постановою Уряду Російської Федерації, прийнятою 30 серпня.

Сума утилізаційного збору визначається шляхом множення базової ставки на відповідний коефіцієнт. Є два рівні базової ставки: вона встановлюється на рівні 20 000 руб. (приблизно 620 дол. США) для легкових автомобілів та 150 000 руб. (4660 дол. США) для вантажного та спеціального автотранспорту. Коефіцієнти суттєво різняться в залежності від характеристик транспортного засобу (віку, об'єму двигуна, ваги), митних процедур, які застосовуються (випуск для вільного обігу або тимчасовий імпорт) та статусу платника (юридична або фізична особа).

Наприклад, коефіцієнт, що застосовується для легкових автомобілів, встановлюється між 0,86 і 5,5 для нових транспортних засобів та між 5,3 і 35,01 для автомобілів старше трьох років. Для вантажного та спеціального транспорту коефіцієнт зазвичай є нижчим: від 0,5 – 3 для нових автомобілів та 0,88 – 13 для автомобілів старше трьох років. Найвищі коефіцієнти застосовуються до самоскидів, призначених для експлуатації в умовах бездоріжжя. В цьому випадку коефіцієнт коливається між 13,6 і 37 для нових та між 30,98 і 40 для старіших автомобілів.

Ключові експортери легкових автомобілів в Росію в 2011 році

Джерело: UN Comtrade

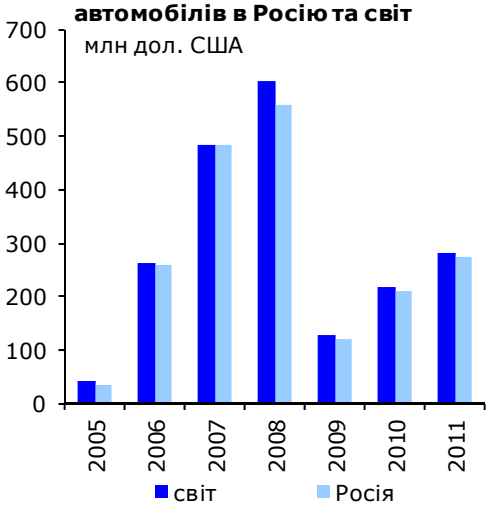
Фізичні особи можуть ввозити нові легкові автомобілі для особистого користування, сплачуючи лише 10% від базової ставки, тоді як утилізаційний збір для уживаного автомобіля становитиме в цьому випадку 15% від базової ставки.

Відповідно до Федерального закону утилізаційний збір стягуватиметься як з транспортних засобів, вироблених в Росії, так і з імпортованих до Росії. Однак російські виробники та іноземні компанії, які збирають автомобілі в Росії, можуть бути звільнені від сплати збору, якщо вони приймуть зобов'язання щодо безпечної утилізації автомобілів після закінчення терміну експлуатації. Для реєстрації юридичних осіб, які взяли на себе зобов'язання щодо безпечної утилізації, створюється спеціальний реєстр.

Для отримання звільнення від сплати збору російські виробники або іноземні компанії, які збирають автомобілі в Росії, повинні відповідати декільком критеріям. По-перше, вони повинні бути юридичними особами, зареєстрованими на території Російської Федерації, маркувати автомобілі VIN-кодом та виробляти автомобілі в режимі «промислового збирання» або виконувати певні інші визначені виробничі операції. По-друге, вони повинні надавати інформацію стосовно організації прийому транспортних засобів, чий термін використання закінчився, на спеціальних приймальних пунктах в кожному регіоні Федерації та в поселеннях/містах з населенням понад 500 тисяч мешканців. Білоруські та казахські виробники також можуть бути звільнені від сплати утилізаційного збору, якщо вони належним чином зареєстровані в Міністерстві промисловості і торгівлі Російської Федерації. Щоб отримати реєстрацію, вони повинні маркувати автомобілі VIN-кодом та виробляти автомобілі в режимі «промислового збирання» або виконувати певні інші визначені виробничі операції.

Запровадження утилізаційного збору викликає занепокоєння щодо його відповідності основним принципам СОТ. Нове регулювання порушує принцип національного режиму, згідно з яким країна повинна однаково ставитися до імпортерів і вітчизняних юридичних осіб. У випадку застосування утилізаційного збору існує явна дискримінація імпортерів, оскільки вони не можуть бути звільнені від сплати збору, навіть якщо готові організувати утилізацію відповідних імпортованих автомобілів. Імпортери просто не можуть відповідати «критеріям звільнення», які стосуються вимог до виробництва. Значна диференціація коефіцієнтів залежно від широкого діапазону параметрів та висока базова ставка також можуть розглядатися як намір створити невиправдані бар'єри у торгівлі, що порушує правила та практики СОТ.

Український експорт легкових автомобілів в Росію та світ

Джерело: UN ComTrade

У 2011 році експорт легкових автомобілів (HS 8703) з України до Росії склав 274,6 млн дол. США, а експорт транспортних засобів для перевезення вантажів (HS 8704) становив 39,6 млн дол. США. Для обох категорій товару Росія була основною країною призначення експорту для українських автовиробників: запровадження утилізаційного збору створює додаткові витрати для експортерів, які особливо відчутні в нижчому ціновому сегменті.

Однак перша реакція українського уряду на регуляторну ініціативу Російської Федерації виглядає недоречною. Замість того, щоб використати механізми СОТ, такі як врегулювання спорів, уряд ініціював запровадження утилізаційного збору в Україні, який має застосовуватись до імпортних автомобілів. В цьому випадку принцип взаємності може бути шкідливим, оскільки це буде явним порушенням міжнародних зобов'язань, і відповідачем у торговельному конфлікті може стати власне Україна. Зараз в України є можливість стати першою країною, яка спробує застосувати інструменти торговельного захисту, що надаються СОТ, для захисту своїх інтересів на російському ринку. В цьому випадку може допомогти співпраця з іншими країнами-членами СОТ, чиї експортери постраждають від запровадження утилізаційного збору.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україну відвідала місія МВФ

З 29 серпня по 5 вересня в Україні перебувала місія МВФ з метою проведення консультацій з представниками уряду України. Основною темою для обговорення були питання, пов'язані із проектом закону про Державний бюджет України на 2013 рік. Експерти МВФ позитивно оцінили політику уряду щодо подальшої бюджетної консолідації та збалансованості боргової політики. Водночас вони звернули увагу Уряду на те, що офіційні макроекономічні припущення, на яких базуються основні бюджетні показники, є занадто оптимістичними. Під час консультацій місії МВФ з урядом України також згадувалися питання реформ в енергетичному секторі та програми соціального забезпечення.

Однак терміни наступних виплат за угодою stand-by між Україною та МВФ, яку було підписано в липні 2010 року, залишилися невизначеними. Разом з тим, ще під час свого візиту в Україну в травні 2012 року голова місії МВФ Кріс Джарвіс заявив, що для досягнення заявленого показника дефіциту у 1,8% від ВВП уряду України варто вжити додаткових заходів. Зокрема, йшлося про необхідність підвищення податкових ставок для багатших платників податків, обмеження податкових пільг або скорочення бюджетних витрат. Крім того, на порядку денному все ще залишається питання про підвищення тарифів на газ і опалення для населення.

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Реальний сектор: Економічне сповільнення в липні

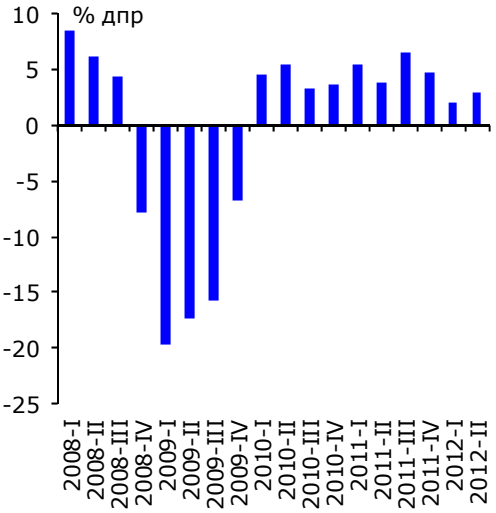
ВВП. Зростання реального ВВП пришвидшилось до 3,0% дпр в другому кварталі 2012 року порівняно із 2,0% дпр в першому кварталі. Реальне кінцеве приватне споживання було основною рушійною силою економічного зростання. Зокрема воно збільшилось завдяки вищому реальному наявному доходу та нижчій нормі заощаджень та відображає нижчі виплати за боргом. Реальне валове нагромадження основного капіталу зросло на 16,9% дпр завдяки інвестиціям, що стосувались проведенню Євро-2012. Вищий споживчий та інвестиційний попит призвели до зростання реального імпорту на 10,8% дпр. Водночас слабкий зовнішній попит призвів до зниження реального експорту на 6,8% дпр. Очікується, що темпи зростання реального ВВП сповільняться до кінця року.

Секторальні тенденції. Промислове виробництво в липні знизилось на 4,8% дпр через зниження зовнішнього попиту. Виробництво сталі знизилось на 8,5% дпр, тоді як випуск у машинобудуванні зменшився на 7,4% дпр. Падіння у машинобудуванні стримувалось зростанням виробництва вагонів і локомотивів. Випуск автомобілів продовжив падати (на 32,7% дпр). Кілька нафтопереробних заводів надалі не працювали, що призвело до скорочення випуску в секторі на 56,0% дпр. Слабкий внутрішній попит і брак фінансування будівельних робіт стримували розвиток внутрішньо-орієнтованих секторів. Водночас більш раннє збирання врожаю підтримало зростання харчової промисловості на 0,4% дпр.

Зростання роздрібного товарообороту пришвидшилось до 17,4% дпр в січні-липні, ймовірно, завдяки збільшенню доходу домогосподарств, а також подальшому зниженню ІСЦ. Водночас будівельні роботи продовжили скорочуватись. За сім місяців 2012 року вони впали на 6,2% дпр, найімовірніше, через брак фінансування і збільшення політичної та економічної невизначеності. Нижчий транзит газу був основним чинником, що призвів до зниження вантажообороту на 7,6% дпр.

Як і очікувалось, випуск в сільському господарстві знизився на 4,2% дпр через гірші погодні умови цього року. Врожай зернових був на 20,9% дпр нижчим через менші зібрані площі, а також меншу врожайність. Врожай рапсу також був меншим за

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

минулорічний. Об'єми зібраних овочів на 1 серпня були вищі, ніж минулого року через більші зібрані площі.

Галузеві новини: Спроби збільшити енергетичну безпеку

Енергетика. Дорогий імпортований природний газ з Росії змушує Україну шукати шляхи підвищити свою енергетичну незалежність. Одним з варіантів є зменшення споживання газу шляхом переходу на інші джерела енергії. 22 серпня Верховна Рада погодилася надати державні гарантії по кредиту Китаю на суму 29,5 млрд. грн. на програму заміщення газу вугіллям на українських ТЕС. За даними Міністерства енергетики ці кошти допоможуть Україні знизити споживання газу на 3 млрд. кубометрів газу. Однак перенаправлення грошових коштів з виплат за газ до вугледобувної галузі не вирішить проблему неефективності, оскільки вугледобувна галузь давно субсидується з Державного бюджету в значних обсягах і страждає від неефективного управління та високих витрат.

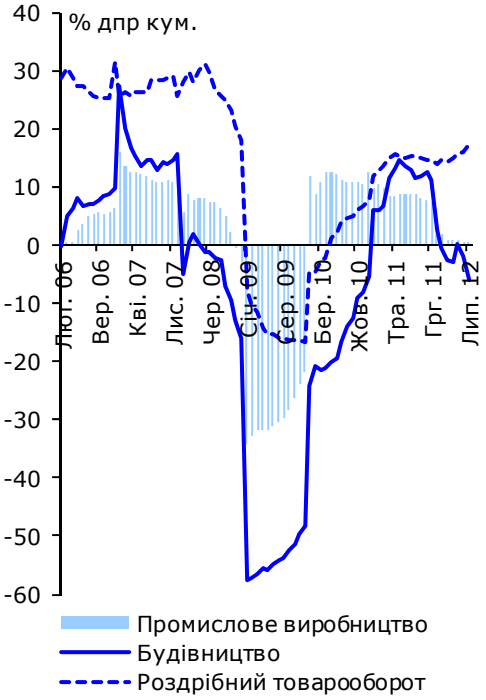
Іншим варіантом зниження залежності від імпортованого природного газу є розвиток власного видобутку газу та альтернативних шляхів постачання газу. 15 серпня консорціум ExxonMobil, Shell, OMV Petrom та НАК «Надра України» виграв тендер на розробку Скіфської нафтогазової площі. Очікується, що Україна зможе видобувати як мінімум 45 млрд кубометрів газу на рік до 2020 року, в порівнянні з 20,1 млрд кубометрів газу в 2011 році. Також 8 серпня Кабінет Міністрів погодився надати державні гарантії на фінансування будівництва СПГ-терміналу з очікуваними витратами на рівні 969 млн євро. Обидва заходи мають за мету збільшити обсяги постачання газу, але ймовірно стикнуться з деякими проблемами. СПГ-термінал біля Одеси, крім проблем з джерелами постачання СПГ, має невизначене фінансування (досі немає підтверджених інвесторів) та невирішене питання з Туреччиною стосовно доступу до Босфорського проливу. Видобуток газу зі Скіфської нафтогазової площі має високі ризики, оскільки потребує подальшої розвідки площі і підтвердження її запасів.

Сільське господарство. Наприкінці серпня Кабінет Міністрів запровадив мінімальні закупівельні ціни на молоко у розмірі 2,2 грн за кг. За даними уряду поточні закупівельні цін на молоко є дуже низькими і у деяких областях України становлять 1,6 -1,8 грн за кг. Урядовці вважають, що встановлення мінімальних закупівельних цін на молоко допоможе забезпечити прибуток для домогосподарств, які наразі виробляють близько 80% молока в Україні. Однак цей інструмент є економічно неефективним, оскільки, фактично, є непрямою субсидією для виробників молока за рахунок молокопереробних підприємств. Така політика підриває конкурентоспроможність молочного сектору, дозволяючи неефективним господарствам залишатись на ринку.

Приватизація. В серпні Фондом державного майна України (ФДМУ) було продовжено приватизацію обласних газорозподільчих компаній. Так, 26,0% акцій «Полтавагазу» було продано ТОВ ФК «Фінекс-Україна» та 20,8% акцій «Херсонгазу» були придбані ТОВ «Група компаній Содружество». Крім того, пакет з 25,0% акцій «Івано-Франківськгазу» та 25,2% акцій «Миколаївгазу» були продані ПАТ «Газтек», пов'язаного з Дмитром Фірташом. В цілому, в аукціонах брала участь лише невелика кількість компаній, які вже перебувають на ринку.

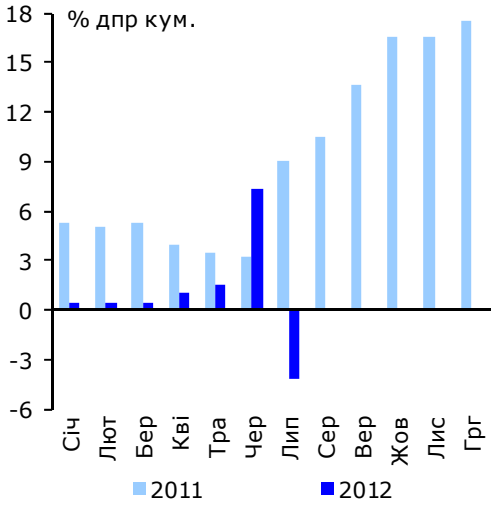
В серпні ФДМУ також анонсував продаж пакетів акцій (від 20,0% до 26,0%) 12 газорозподільчих компаній загальною початковою вартістю 251 млн грн. Чотири з них на початку вересня були продані тому ж таки ПАТ «Газтек»: «Севастопільгаз», «Дніпропетровськгаз», «Запоріжжягаз» та «Луганськгаз» (на сукупну суму у 161 млн грн). Як результат, частки в 16 газорозподільчих компаній акумульовані у власності ПАТ «Газтек», яке є найбільшим приватним власником газорозподільчих компаній в Україні.

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

Сільськогосподарське виробництво

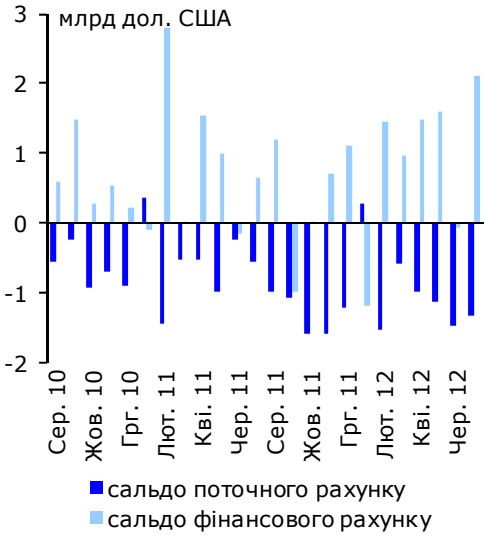
Джерело: Держстат

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку скоротився до 1,3 млрд дол. США

Дефіцит рахунку поточних операцій скоротився до 1,3 млрд дол. США у липні з 1,5 млрд дол. США у червні, оскільки чисті виплати доходів скоротились до 0,3 млрд дол. США у липні. Дефіцит торгівлі товарами дещо розширився до 1,3 млрд дол. США у липні. Експорт товарів збільшився на 7,6% дпр до 5,8 млрд дол. США. Це відображає низьку статистичну базу (експорт зерна був зупинений в липні 2011 року) та стрибок експорту продукції машинобудування. Водночас експорт сталі був на другому найменшому рівні з серпня 2010 року, а експорт бензину залишався мінімальним. Зростання імпорту товарів прискорилося до 12,9% дпр в доларовому виразі й відображає збільшення імпорту мінеральних продуктів на 12,4% дпр і збільшення імпорту споживчих товарів.

Фінансовий рахунок та рахунок операцій з капіталом в липні були зведені з профіцитом 0,7 млрд дол. США завдяки розміщенню Єврооблігацій уряду на 2 млрд дол. США. Чисті запозичення приватного сектору були близькими до нуля, тоді як чистий приплив ПІІ збільшився до 0,7 млрд дол. США. Притік коштів за торговими кредитами частково компенсував відтік 1,9 млрд дол. США за статтею "депозити та валюта".

Платіжний баланс

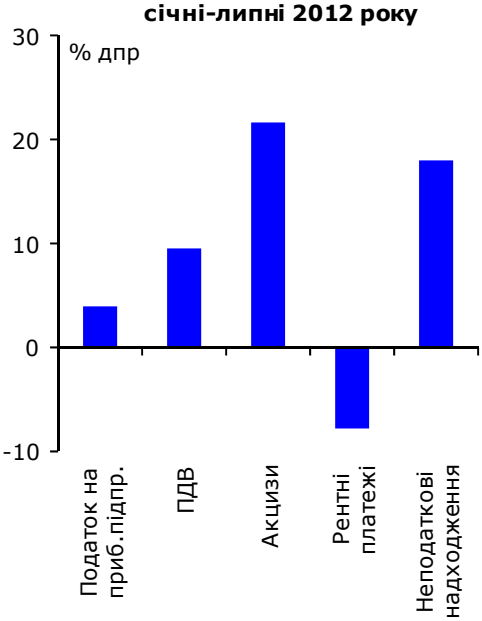
Джерело: попередні оцінки НБУ

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету збільшився у липні

У січні-липні зростання доходів Державного бюджету (загальний і спеціальний фонд) сповільнилося до 10,5% дпр у порівнянні з 16,9% дпр в першій половині 2012 року у зв'язку з уповільненням економічного зростання. Збільшення доходів вдалося забезпечити частково за рахунок зростання неподаткових надходжень. Вони збільшились на 18,1% дпр, в основному, за рахунок вищого прибутку НБУ, що перераховується до Державного бюджету. Зростання податкових надходжень частково пов`язано з жорстким податковим адмініструванням. План доходів Державного бюджету (загальний фонд) було недовиконано на 2,1%.

Рівень виконання плану видатків Державного бюджету залишився низьким (92,4% від планового показника). Разом з тим, відбулось стрімке зростання дефіциту Державного бюджету в порівнянні з першим півріччям цього року з 6,7 млрд грн до 16,9 млрд грн. Його було профінансовано за рахунок внутрішніх і зовнішніх запозичень, а також надходжень від приватизації. Крім того, ймовірно, для цілей фінансування дефіциту була використана частка коштів місцевих бюджетів. У результаті, незахищені видатки місцевих бюджетів були суттєво недофінансовані. У зв`язку з повільними темпами бюджетної консолідації й уповільненням економічного зростання стан державних фінансів України може в подальшому погіршитись до кінця року.

Зростання доходів загального фонду Державного бюджету у січні-липні 2012 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Соціальна політика: Виплати колишнім вкладникам Радянського Сбербанку продовжать у 2013 році

В січні-липні уряд спрямував 3,0 млрд грн на заходи, пов’язані із виплатами колишнім вкладникам Радянського Сбербанку. В цілому, близько 6 млн осіб матимуть право на цю виплату у 2012 році. Водночас за словами Міністра соціальної політики, Сергія Тігіпка, проект Закону про Державний бюджет на 2013 рік передбачатиме фінансування подальших виплат колишнім вкладникам. За попередніми планами виплату наступного року отримають 12 млн осіб.

Ринок праці: Нерівність заробітної плати залишається

Зростання середньої заробітної плати в липні надалі сповільнилось до 14,6% дпр. Зокрема заробітна плата сповільнилась в сільському господарстві, ймовірно, через ефект статистичної бази, тоді як сповільнення оплати праці в фінансовому секторі пов’язано із проблемами в секторі. Водночас підвищення мінімальної заробітної плати в липні (на 14,8% дпр) сприяло пришвидшенню темпів зростання заробітної плати в

промисловості. Вищі заробітні плати в секторі охорони здоров'я можуть бути пов'язані із підвищенням базової ставки першого тарифного розряду в Єдиній тарифній сітці.

В цілому, середня заробітна плата в липні досягла 1351 грн. Різниця в оплаті праці залишилась суттєвою із найнижчою заробітною платою в сільському господарстві (70,5% від середньої по економіці) та найвищою в фінансових послугах (189,3% від середньої). В результаті залишились значними відмінності в рівні заробітної плати по регіонах. Лише чотири області (Дніпропетровська, Донецька, Луганська та Київська) та місто Київ сплачували заробітну плату, вищу, ніж середня. Компанії в Тернопільській області сплачували заробітну плату, яка була на 29,1% нижчою, за середню.

Середня заробітна плата

Джерело: Держстат

Монетарна політика: Жорстка грошово-кредитна політика призводить до зростання процентних ставок

Ліквідність банків залишалась недостатньою в серпні, що відображає невеликі вільні резерви і високі процентні ставки на міжбанківському ринку. У серпні інтервенції НБУ і операції з ліквідністю надали більше ліквідності, ніж вилучили, що було частково компенсовано збільшенням коштів на рахунках Держказначейства в НБУ. Міжбанківські процентні ставки перевищували 20% річних протягом декількох днів і залишилися понад 15% більшу частину місяця. Індикатор Ройтерс ставки за річними депозитами для фізичних осіб був у діапазоні 18.0-18.7% річних в другій половині серпня проти 16-16.5% річних в березні-травні. Збільшення ставок відбулось через тримісячний період двозначних ставок на міжбанківському ринку та через обмежений доступ до зовнішнього фінансування. Тенденція до зростання номінальних процентних ставок триває, незважаючи на значне зниження інфляції за останні дванадцять місяців.

У серпні 2012 року ІСЦ залишався незмінним порівняно з серпнем 2011 року. В липні він знизився на 0,1% дпр. Зниження споживчих цін на харчові продукти на 2,7% дпр (в основному за рахунок необроблених харчових продуктів) було компенсовано за рахунок невеликого збільшення цін на непродовольчі товари та послуги. Уповільнення економічної активності обмежувало тиск попиту на інфляцію. Базова інфляція була на рівні 2,3% в річному численні в серпні. Вона збільшилася лише на 0,4% в порівнянні з груднем 2011 року.

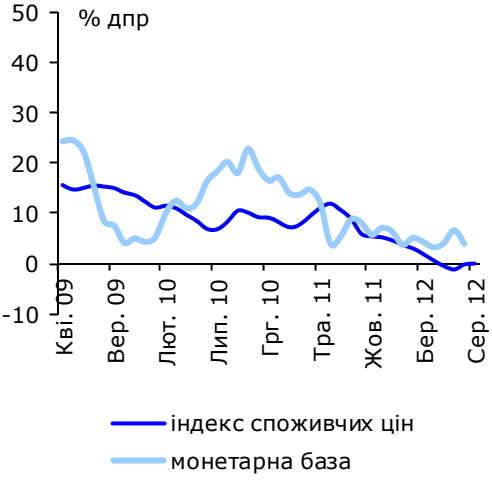
Фінансові ринки: Державний борг зростає

Державний борг. У січні-серпні, загальний обсяг державних запозичень зріс на 26,2% дпр до 76,8 млрд грн й склав 78% від річного планового показника. Частка внутрішніх запозичень у загальному обсязі запозичень збільшилася на 9,5 відсоткових пункти до 68,8%. У зв'язку з обмеженою ліквідністю гривні українських банків уряд розмістив внутрішні державні облігації, номіновані у дол. США та євро. Їхня частка у загальній сумі внутрішніх запозичень за вісім місяців 2012 року сягнула близько 43%. Урядові вдалося вийти на міжнародний ринок капіталу в липні, коли були розміщені п'ятирічні Єврооблігації на суму 2,0 млрд дол. США. Значна частина запозичень була спрямована на погашення боргових зобов'язань держави.

27 серпня Кабінет Міністрів ухвалив постанову, яка передбачила можливість замістити решту кредиту Російського ВТБ (1,0 млрд дол. США) новим випуском Єврооблігацій на суму 1,0 млрд дол. США із доходністю 7,95%.

Гарантований державний борг. На початку серпня Президент підписав зміни до Закону про Державний бюджет на 2012 рік. В результаті граничний обсяг державних гарантій на 2012 рік збільшився з 15,0 млрд грн до 68,8 млрд грн. Уряд планує надати НАК "Нафтогаз" державні гарантії за кредитами Держбанку розвитку Китаю на суму 29,5 млрд грн для фінансування проектів із заміщення імпортованого природного газу вітчизняним вугіллям. Решту додаткових державних гарантій буде надано під кредит від Експортно-імпортного банку Китаю на 15 років із

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

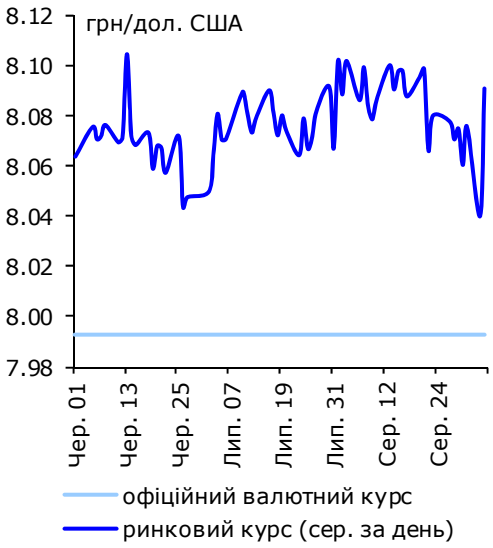

Джерело: Держстат, НБУ

доходністю 6% річних для фінансування проектів у сільському господарстві. Основними одержувачами кредитів, як очікується, будуть Державна продовольчо-зернова корпорація України та дрібні фермери. Ці кошти будуть витрачені на закупівлю китайських засобів для захисту рослин, устаткування й насіння, будівництво заводу для виробництва засобів захисту рослин, переробку органіко-мінеральних добрив в Україні. Проте, мета залучення обох кредитів залишається сумнівною.

Обмінний курс. Обмінний курс залишався стабільним в серпні, а середньодобовий міжбанківський курс гривні до долара США продовжив коливатись в діапазоні 8.07-8.10 грн. Пропозиція іноземної валюти перевищувала попит, але НБУ не використав можливість наблизити курс ближче до 8 грн за долар. Замість цього він купив іноземну валюту, щоб компенсувати втрати міжнародних резервів, пов'язані із виплатою МВФ 1,0 млрд дол. США та продажем іноземної валюти Нафтогазу. В результаті чисті покупки іноземної валюти склали 0,4 млрд дол. США, а міжнародні резерви знизилися тільки до 30,0 млрд дол. США, що частково пов'язано з невеликим укріпленням євро.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		II 11	III 11	IV 11	I 12	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Лип.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	3,2	13,7	17,5	0,5	16,6	16,5	17,5	0,5	0,4	0,5	1,1	1,5	7,4	0,2	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	8,7	8,6	7,3	0,9	8,2	7,8	7,3	2,0	2,0	0,9	0,7	0,7	0,4	-6,2	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	14,5	11,4	11,1	-2,7	11,7	12,5	11,1	2,5	-0,5	-2,7	-3,0	0,3	-1,9	-4,2	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	15,2	15,2	14,7	14,2	14,9	14,5	14,7	13,8	14,6	14,2	14,8	15,5	16,0	17,4	...
Середня заробітна плата	грн.	2605	2727	2837	2923	2729	2727	3054	2722	2799	2923	2942	3015	3109	3151	...
ІСЦ	% дпр	11,9	5,9	4,6	1,9	5,4	5,2	4,6	3,7	3,0	1,9	0,6	-0,5	-1,2	-0,1	0,0
ІВЦ	% дпр	20,0	21,3	14,2	6,5	16,3	17,3	14,2	11,8	7,5	6,5	6,9	4,3	4,5	1,4	1,4
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	39,3	26,8	21,8	5,3	23,8	21,9	21,8	14,4	10,1	5,3	4,8	5,8	2,5	3,3	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	51,0	30,9	21,9	3,5	27,0	24,4	21,9	6,6	5,9	3,5	6,3	7,3	8,5	9,1	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-5,4	-9,3	-13,8	-2,9	-11,1	-12,5	-13,8	-0,1	-1,9	-2,9	-4,3	-5,6	-9,0	-10,8	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-2,9	-5,0	-9,0	-1,3	-6,5	-7,9	-9,0	0,4	-0,9	-1,3	-1,9	-2,6	-5,4	-6,7	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	34,3	32,4	31,8	31,4	31,0	31,1	31,7	30,8	29,3	30,1	30,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	3,9	8,1	6,3	4,3	5,7	7,1	6,3	3,7	5,1	4,3	3,2	4,0	6,6	3,9	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	13,6	14,8	18,4	15,5	18,7	19,0	17,5	15,7	15,4	15,4	14,6	14,7	17,7	19,7	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,98	7,99	8,01	8,02	8,01	8,01	8,02	8,03	8,02	8,02	8,03	8,05	8,07	8,08	8,09
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,97	7,97	7,98	7,99	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Обмінний курс, середній	євро	11,48	11,27	10,76	10,46	10,91	10,84	10,54	10,30	10,54	10,53	10,51	10,27	10,01	9,83	9,89

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095	1316,6
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	136,4	165,2
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-14,8	4,1	5,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,6
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12
ВВП	млрд. грн.	189,0	214,1	250,3	259,9	217,3	256,8	301,3	307,3	261,9	314,6	376,0	364,1	297,0	351,8
Реальний ВВП	% дпр	-19,6	-17,3	-15,7	-6,7	4,5	5,4	3,3	3,7	5,4	3,9	6,5	4,7	2,0	3,0
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	-14,5	-14,5	-14,3	-16,2	0,2	6,8	7,8	12,8	13,8	15,3	17,8	12,8	9,8	14,3
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	0,2	-1,6	-4,3	-3,7	3,8	-4,0	5,8	10,0	3,5	4,0	-10,5	-5,7	1,9	2,5
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-58,0	-55,9	-53,2	-33,7	-5,7	-3,2	9,5	10,5	2,1	5,2	11,0	16,9	7,6	16,5
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-22,2	-34,1	-30,9	6,9	0,4	13,2	2,0	0,9	17,0	2,9	-2,2	-5,6	-6,8	-6,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-37,4	-52,3	-47,6	-11,1	-6,2	17,2	20,2	13,2	37,2	23,1	12,0	3,3	-4,3	10,8
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-1,1	3,4	2,2	-11,6	5,4	0,5	-3,2	0,9	5,4	2,0	17,4	28,9	0,5	11,4
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-33,7	-26,1	-25,6	6,5	10,9	10,1	7,6	7,6	13,3	8,9	10,2	2,2	0,2	-0,3
Будівництво (реальна)*	% дпр	-54,2	-42,7	-43,6	-32,8	-7,7	-5,8	9,6	3,9	6,4	19,4	7,3	9,8	-3,1	0,3
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-15,6	-15,7	-22,0	-16,4	6,1	9,6	10,1	4,7	8,9	2,8	6,8	5,8	5,5	6,9
Транспорт (реальна)*	% дпр	-13,4	-9,2	-5,7	-0,4	1,3	1,8	3,0	0,1	7,2	7,5	3,4	9,4	3,8	3,8
Платіжний баланс															
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,3	-1,4	-2,3	-4,0	-1,3	-3,5
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,6	-6,5	-4,1	-3,6	-4,8	-8,8	-3,5	-8,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-882	-622	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-3084	-2267	-3928	-4526	-2910	-5308
Баланс послуг	млн. дол. США	116	432	1256	550	930	1115	1536	823	1007	1227	1686	967	1088	1413
Поточні трансферти	млн. дол. США	632	667	640	722	608	728	797	842	1039	878	988	803	672	785
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	883	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170	882	2284	2100	1275	1657	1102
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-350	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1838	-938	-506	222	...
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,05
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99
Бюджет															
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35.9	30,6	25,5	36,0	30,9	30,4	23,3	32,3	32,2	29,7	29,0	30,6	33,2	31,3
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,8	4,9	4,8	4,1	4,7	5,0	4,8
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,4	4,5	3,6	4,4	4,8	4,1
Податок на додану вартість	% від ВВП	12.1	8,3	6,4	11,0	9,8	9,8	8,5	9,9	7,5	12,7	9,5	9,6	10,6	10,2
Акцизні збори	% від ВВП	2.0	2,3	2,5	2,6	2,4	3,0	2,5	2,6	2,1	3,0	2,7	2,4	2,7	2,9
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	35.4	36,6	29,6	34,5	33,0	38,7	30,3	37,6	32,3	32,8	26,5	35,6	33,3	33,5
Поточні видатки	% від ВВП	34.5	34,9	27,0	31,4	32,4	37,4	26,6	32,8	31,0	30,4	23,5	30,1	31,4	31,1
Капітальні видатки	% від ВВП	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,8	1,2	2,3	2,9	5,5	1,9	2,4
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-8,0	-7,5	-5,6	-0,3	-3,3	-3,8	-5,5	-0,2	-2,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,1	0,0	0,1	1,4	0,3
Ринок праці															
Середня зарплата (реальна)	% дпр	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	7,8	1,9	7,3	7,7	13,9	...
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	7,8	7,9	8,4	...
Банківський сектор															
Грошовий агрегат М0	% дпр	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7
Грошовий агрегат М2	% дпр	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	9,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	11,6
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.